

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad. f 12.

Franco per post. n 14.

(Verschijpende

urtdien in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIEN

15 cents de regel.

Behalve 35 cents regel.

Degenen die zich voor het derde kwartaal 1846 op deze Courant abonneren, zullen dezelfde van af heden kosteloos ontvangen.

BEN SWOORD OVER HET VERSPREIDEN VAN NADEELIGE GERUCHTEN OVER den Oogst en Aardappelteelt.

Wij vermeen en het algemeen en vooral de burgers van de minvermogene klassen, te moeten wapenen tegen de onrustbarende geruchten, welke met blakbare overdrijving worden uitgestrooid, omtrent het mislukken van den oogst. Wel schijnen hier en daar de aardappelen dit jaar weder te zullen lijden, doch het is er nog ver af, dat de kwaal algemeen is. Het was wel niet te verwachten, dat de ziekte, welke in het afgelopen jaar, zoo vele verwoestingen heeft aangericht, in ons land, gemaakt en verspreid, maar veeleer dat er ook nog dit jaar sporen van ontdekt zouden worden. Doch vergeten wij niet, dat het gebrek aan aardappelen nu niet de noodlottige gevolgen zal hebben, welke het in het afgelopen jaar gehad heeft; er zijn over het algemeen veel minder aardappelen gezet dan vroeger en oneindig veel meer koren, rogge, gerst, boekweit, erwten, boonen en andere levensmiddelen, welke allen eenen gezegenden oogst beloven. Men verontruste zich niet te vroeg over de nadeelige geruchten, welke over de granen loopen. Oprechte en welmeenende menschen verzekeren, dat zich voor als nog alles in eenen gewenschten staat bevindt. Men gaat thans aan het zoeken; en wanneer men eenige akren vindt, die eenige gebreken vertoonen of een plekje gronds, dat door ligging, hoedanigheid of anderszins, minder gunstig staat, roept men reeds alarm. Vroeger werd daarop minder gelet, en het bestond er niet te minder om. Hierbij komt nog vooral, dat nu eenmaal de speculatiegeest is gaande gemaakt, en niet zoo spoedig tot bedaren te brengen is. Die gewonnen heeft, wil nog meer winnen, die verloren heeft zoekt zijne schade weder te herstellen. Beide vreesen wij, zullen zich hierbij slecht bevinden.

Maar het volk wete het; hoe meer ongerustheid het aan den dag zal leggen, hoe meer het door daden kommer en bezorgdheid zal toonen, te meer zal de speculatiegeest er zich op toelaggen om die ongerustheid, dien

kommer, die bezorgdheid, te worden tot eigen voordeel, wel te verstaan. Wij hopen en wenschen dat, indien het maar eenigzins mogelijk is, de hoogere magten de verdediging en verzorging der belangen van de mindere klassen zullen aan de hand nemen; doch, mogt dit al niet zoo zijn, vermaan wij onze medeburgers ten ernstigste, zich niet door overdryene of ontijdige vrees te laten wegsliepen, wat alleen tot hun eigen nadeel kan uitloopen; maar kalm en een vertrouwd oog op den Geyer van alle goet gevestigd, de uitkomst af te wachten, zonder zich door voorbarige of overdryene geruchten te laten misleiden. Wij voor ons zullen ook het ongunstige wat wij vernemen mededeelen, doch noodigen ten ernstigste alle wel denkende vrienden des menschedoms uit, om, naar waarheid, het gunstige en gewenschte, dat zij zien en hun voorkomt, aan ons mede te deelen. Onder Gods zegen hopen wij, dat dit laatste altijd de bovenhand zal behouden. Maar hebben wij hiervan een voorbeeld. Uit Dinther waren er geruchten tot ons gekomen, dit alles behalve geruststellend zijn; een achtbaar persoon dier omstreken heeft ons echter de verzekering gegeven, dat van 's menschen gekongen de oogst zulke blijde vooruitgaten niet had opgeleverd. Zij, die hun betagen schijnen te scheppen of hunne onregmatige belangen trachten te bevorderen, door het uitstrooijen van zorgwekkende geruchten, bedenken toch wel, welke verantwoordelijkheid zij op zich laden.

ITALIE

ROME. Op den Hemelvaartdag heeft Z. H. de hoogmis bijgewoond, welke in de Kerk van den H. Johannes van Lateranen door den kardinaal Brignole gezongen werd. Na het evangelie heeft een der geestelijken herverkellingen van het collegie Caprunica eene latijnsche redevoering op den feestdag gehouden.

Na de mis heeft Z. H. nog eenige oogenblikken voor de overblijfselen der heilige apostelen Petrus en Paulus in het gebed doorgebracht en zich daarna van den schitterenden stoet uitgeven, welke Z. H. bij zulke plegtigheden vergezelt, op het groot balkon van Lateranen geplaatst en van daar den plegtigen apostolischen zegen aan de stad en de wereld *urbi et orbi* gegeven. De diepste stilte heerchte gedurende die steeds aandoenlijke plegtigheid, doch weldra werd zij afgebroken door het gebulder van het geschut van St. Angelo, het luiden van al de klokken en het levendig gejuich der ontelbare menigte volks, welke van alle zijden toegesield was.

AMERIKA

Berigten van het oorlogstoestand tusschen de Vereenigde Staten en Mexico, spreken van eene nederlaag, welke de generaal Taylor zou geleden hebben, onder eenen onverwachten aanval van de Mexicanen. Dit moet geene verwondering baren: de krachten van den generaal Taylor waren veel minder dan die van den mexicaanschen generaal; maar hij heeft versterking gekregen en men verwacht de tijding, dat hij weldra eene schitterende wederpartij zal behaald hebben.

De uitgebroken oorlog heeft het fransche gouvernement doen besluiten, dadelijk eenige oorlogsschepen naar den zeeboem van Mexico af te zenden, tot versterking van het fransch eskader dat in die wateren kruist. Engeland zal ongetwijfeld hetzelfde doen; het is ons te hopen, dat de oorlog tusschen de Vereenigde Staten en Mexico zich binnen zekere grenzen zal beperken.

De engelsche bladen melden, dat onmiddellijk na de afkondiging der oorlogsverklaring, de handelaars van New-York, die met de *Cambria* bestellingen van koopwaren naar Europa afzonden, aan hunne correspondenten last hebben gegeven, om die waren met europeseche, hetzij engelsche

TURKIJE

KONSTANTINOPEL, 13 mei. De Sultan heeft den 9 San-Stephano verlaten, zich naar Andrioupel begevende, alwaar hij heden moet aankomen, en vier à vijf dagen verblijven zal. Overal waar hij zich opgehouden heeft, riep hij de turksche overheden en de hoofden der rayas voor zich en vermaande hen in de volmaakste eendragt te leven. De Sultan heeft door eenen geneesheer van zijn gevolg eene groote hoeveelheid koepokstof laten medenemen en in alle plaatsen, welke hij doortrok, heeft hij de arme kinderen in zijne tegenwoordigheid doen injecten, zoo wel turksche als christenen, steeds deze operatie doende vergezeld gaan van eene uitdeeling van onderstand aan de ouders der kinderen.

DUITSCHLAND

POSEN 24 mei. Het officieel blad maakt een adres bekend der duitsche bewoners van het groot-hertogdom aan den Koning. De onderteekenaars wenschen zichzelf geluk met de maatregelen door het gouvernement van Z. M. genomen, om hunne personen, en goederen te beschermen tegen elken aanslag der rustverstoorders. De wijze waarop zij zich uitlaten over de gevaren waaraan zij hebben blootgestaan, schijnt te bewijzen dat zij geloof hechten aan de lasterlijke aantijgingen der drukpers tegen de Polen ingebracht. Het is echter thans klaarblijkelijk, dat die aantijgingen van allen grond ontbloot zijn en dat nooit de ontwerpers der zaanspanners iets beraamd hebben tegen het leven of de eigendommen der duitsche burgers van het groot-hertogdom.

Het antwoord des Konings op dit adres is zeer nieuwdig; er wordt slechts ter loof eene spelning gemaakt op de voorgewende gevaren.

welke de duitse bevolking der provincie zou
gehoopen hebben.

MANNHEIM 26 mei. Ernstige ongeregelheden
hebben gisteren plaats gehad, veroorzaakt door de
militairen van het garnizoen, ten gevolge van
eene twist waarbij een hanner doodlijk gekwetst
was. Zij hebben de stad doorkruist, met stomp
en scherp slaande op al de burgers, welke zij in
de straat ontmoetden. Een aantal personen en zelfs
kinderen zijn door die dolle soldaten gekwetst.
Om de herhaling dier wanordeligheden te voor-
komen heeft de militaire overheid vernieuwend, de sol-
daten in de kazernen te moeten consigneren. Eene tal-
rijke deputatie van burgers heeft eene klacht inge-
leverd aan den gemeenteraad, die tevens met de
politie der stad belast is.

CARLSRUHE 27 mei. Het gemaakte te Mannheim
is heden in de Tweede Kamer ter sprake gekomen.
De afgevaardigden uit die stad hebben zich bitter
beklaagd, dat men de soldaten toeliet, buiten den
diensttijd hunne wapens te dragen. Het ministerie
heeft beloofd, dat een gestreng onderzoek noens
dij zaak zou gedaan worden, en de Kamer heeft
zich met die belofte tevreden getoond.

ENGLAND

De voorbereidselen tot verdediging, welke het
engelsch gouvernement thans langs de kusten daar-
stelt, worden op eene breede schaal ingerrigt en de
kosten van uitvoering worden op meer dan 4 mil-
lioen p. st. geraamd. Al de engelsche gietrijen
zijn bezig met nieuwe kaponnen te gieten, welke
op de voornaamste punten zullen geplaatst worden.

PORTUGAL

LISSABON, 20 mei. Ziehier de nadere bijzon-
derheden van den opstand van Coimbra. De stu-
denten, met het volk vereenigd, hebben het 8e
regiment jagers aangevallen en het bijna geheel
gevangen genomen. Slechts 100 soldaten hebben
kunnen ontsnappen. De civiele gouverneur is ook,
met een aantal officieren gedood. Eene junta voor de
algemeene veiligheid is opgericht. Te Leira heeft het
volk ook de bovenhand gehouden. Muzend de Albu-
gheele land heeft zich verklaard en het gouver-
nement heeft thans nog alleen eenig gezag in die
plaatsen, alwaar het nog troepen ter zijner be-
schikking heeft.

Het bevestigt zich, dat de hertog van Palmella
er in geslaagd is, het cabinet voor een gedeelte
zamen te stellen. Hij zelf is president van den
raad en belast ad interim met de departementen
van justitie en van finantien. De hertog van Terceira
is minister van oorlog; de markies van Saldanha
van buitenlandsche zaken.

FRANKRIJK

PARIS, 2 Juni. Heden heeft de prins de la
Moskova, in de Kamer der Pairs, het ministerie gein-
terpelleerd over den moord door de Arabieren aan de
fransche krijgsvanngen. Hij verweet
het ministerie, dat het niet met den emir onder-
handeld had voor de mitwiseling der ongelukkigen,
die thans sech zou verschrikkelijk lot hebben onder-
gaan, doch dit verwijt was ongegrond. Trouwens
de heer Guizot heeft verklaard, in zijn antwoord
aan den prins de la Moskova, dat het gouvernement
geene middelen had verzuimd om de vrijheid te
doen teruggeven aan de dapper gevangenen; maar
dat ongelukkigterwijs alle daartoe aangewende po-
sities schipbreuk hadden geleden tegen hinder-
nissen, welke geheel onafhankelijk waren van den
ministerie.

De minister van oorlog heeft gisteren gene
van den luitenant generaal Lanuriquiere
vragen, waarbij de rampzalige moord der
krijgsvanngen wordt bevestigd. Het
daarvan is gegeven door zekeren Rolland,
bij de 2e compagnie van het 8e bataillon
van Orleans, die op eene wonderdage wijze
ontkomen is. Het is den 27 april dat
vreeschrikkelijke gebeurtenis heeft plaats gehad.

ten dienste van het ministerie van oor-
log is gisteren naar Marocco vertrokken, om naar
men zegt, den keizer nieuwe vertoogen te doen
over de traagheid, welke hij aan den dag legt in
het ten uitvoerbrengen van zijne aangevane ver-
bindingen om A. Kaden en zijn aanhang te
vervolgen.

BELGIE

BRUSSEL, 3 juni. In al de omstreken van Brus-
sel verlost zich de oogst van het koren en vooral
van de rogge onder de verblijdendste vooruitzichten.
De haren van de rogge hebben tot 25 centimetres
(nod. duimen) lengte en zijn goed gevuld, terwijl de
stengels eene hoogte bereiken van 7, 8 tot 9 voet.
Het koolzaad is ook buitengewoon goed uitgevallen.

Het vertrek van den Koning der Nederlanden
uit 's Gravenhage wordt hier door sommigen be-
schouwd als een onbepaald middel van de handels-
overeenkomst, welke tusschen België en Nederland
moet worden gesloten. Men verkeert hieromtrent
in dwaling. Vooreerst zal de Koning der Neder-
landen den 15 dezer in zijn rijk terug zijn; vervol-
gens zijn de onderhandelingen door zijn vertrek niet
afgebroken, niets belet dus de gevolmagtigden om
trent alle punten overeen te komen, en zelfs een
verdrag te teekenen, dat alleen nog aan de goed-
keuring van den Koning der Nederlanden zou be-
hoeven onderworpen te worden, om ten uitvoer
te worden gelegd.

De Centrale Sectie, belast met het onderzoek
van het wets ontwerp aangaande het middelbaar
onderwijs, is tegen heden bijeengeroepen. Al de
veranderingen, welke de minister van binnenland-
sche zaken in dit ontwerp moet voorstellen, zijn
gereed, en men denkt dat mis meer de medede-
ling daarvan aan de Centrale Sectie zal belemmeren.

L'Indépendance meldt, dat in België niets be-
kend is van een plan, hetwelk zoude zijn gevormd
door 500 belgische gezinnen, te zamen een kapi-
taal van drie miljarden houdende, om zich in de
provincie Constantine, in Algerie, te vestigen;
van welk plan volgens sommige fransche bladen
de Koning der Nederlanden aan de fransche Regering
kennis zou hebben gegeven.

ANTWERPEN. Gedurende de vijf eerste maanden
van dit jaar zijn op de plaats van Antwerpen slechts
11,500 balen koffij binnen door uit Holland aange-
komen; in plaats van 31,500 balen in 1843 en
42,241 in 1844.

Dit bewijst dat Holland niet minder belang heeft
dan België bij de herstelling der vriendschappelijke
betrekkingen tusschen de beide landen.

NEDERLAND

's HERTOGENBOSCH 5 Juni.
In de gewone vergadering der ridderschap dezer
Provincie, gehouden den 2 juni, zijn als nieuwe
leden derzelve benoemd: 1o. jonkhr. mr. F. van
Ryckevorsel van Kessel, substituut-officier bij de
arrondissementsrechtbank te 's Bosch; 2o. jonkhr.
J. Swits van Bokardt te Eindhoven; 3o. Jonkhr.
mr. J. B. Vanheyden, secretaris der stad 's Bosch.

Wij kunnen niet nalaten aan de aandacht van
de doertij talrijke belanghebbenden te brengen de
onderaansing, bearaamt door den uitgever daren,
de heer D. A. A. de Rooy, tot de uitgave van een
Provinciaal Blad van Noord-Brabant voor zoo
ter hetzelfde thans nog van toepassing is. Het getal
der personen, die bij de kennis der provinciale
wetgeving belang hebben is zoo groot, dat wij niet
aarzelen onze meening te uiten, dat dit door den
heer de Rooy ondernomen werk, een werk van
algemeen belang is; te meer nog daar zoo vele
bepalingen van de provinciale wetgeving de belangen
der ingezetenen meest onmiddellijk betreffen en der-
zelve kennis dus onmisbaar is, voor heeren advo-
caten, notarissen, procureurs, enz.

Wij durven gerustelijk aan dit Werk een goed
aantal verkopen; want behalve dat geene
algemeene collectie meer aanwezig zijn, dan in

handen der heeren, die van dezelve niet in
afstand kunnen doen, ou dus, de zeldzame van
komende voltallige verzamelingen tot eene buiten
gewonen huogen prijs moeten aangeschaft worden
vragen wij of ook zij, die de complete verzameling
bezitten, zich niet gaarne een betrekkelijk gerin-
opofferig zullen getroosten, om zich zoodanig
collectie aan te schaffen, waarin alleen de
gedeelten van het Provinciaal Blad voorkomen
welke thans nog van toepassing zijn, liever de
telkens eener doothof van bepalingen te moet
doorbladeren, waarvan de meesten verouderd, de
lateren gewijzigd, van slechts oogenblikkelijk belang
en dus allen vervallen zijn.

De bewerking van deze taak is opgenomen door
de heeren Mrs. van Eooth en Korteweg, practis-
rends advocaten alhier.

Het prospectus en berigt van intekening zijn sedert
eenige dagen verontdeend. De afgever valt
ruim debiet ten deel.

Naar wij met zekerheid vernemen zal de
dezer maand het nieuw Reglement voor de
en Polderbesturen van Noord-Brabant ingevo-
worden; en zullen voor den 1 september alle die
daarige besturen in deze Provincie naar dat reglement
ingerigt moeten zijn.

Heden werd in het naburig Engelen
schouwen feest gehouden; het was plegtige prijs-
deeling in het aldaar bestaand pensionnaat van
jonge jufvrouwen. Behalven de ouders en verwant-
der kweekelingen, was eene aanzienlijke sch-
van zoo geestelijke als burgerlijke personen toe-
vloed, om getuigen te zijn der vorderingen
belooningen van de aldaar met zoo veel zorg
goede uitkomsten opgeleide jeugd. Het feest
aan met een heerlijk ingedeed Muziekstuk
piano, a G. mains; waarna aan de talrijk opge-
voeren door Meisvr. Staenberg van 's Bosch,
even veel zedigheid, als gepaste vrijmoedighe-
en innemende aanvalligheid eene hartelijke toespr-
werd gericht, welke op alle aanwezenden een
zigtbaren indruk maakte. Het gevolg van de
vriendtug aangezet, dat met even veel zucht
gevoel werd voorgedragen. Het was een nog groot
genoegen werd eene de trop, volgende zang
gehoord, de triouf der deugd, gehouden door
Staenberg van 's Bosch, Vissers van Antwerpen,
Kroman van 's Bosch en van Houten van Nijmegen.
Deze zamenpraak werd niet alleen met jansht
in taal en uitdrukking, gevoel en overreding be-
maar wat meer zegt, met uweerdigke overtuig-
voorgedragen; het hert sprak hier te gelijk
den mond. Eene degenen, die dit zoo voort-
felijk zaad gestrooid en gekweekt hebben.

Eindelijk volgde de zoo vurig gewenschte
mitdeeling, welke door de Eerw. heer pastoor
gemeente, directeur van het Instituut, werd
rigt. Tienmaal was dat de tienjarige juishtend
bliskend gelat der Inkerouden en de minnigge-
dijke vorderingen welke, op het geluk des er was
den mans blisk, telkens wanneer hij aan de
deugd en goed gedrag den verdiensten laurel
reikte.

Eindelijk werd de plegtige afsluiting afge-
weezenden van diepen met vzwaven in de kerk
besloten, hoer eene aanspraak, gehouden door
Vissers van Antwerpen, die met blikbare an-
doeping het aanzienlijk gezelschap den dank
directeur, instituties en kweekelingen aanbode
voor de eer, dat de ziele verantwoordig
het in de toekomstige jaren, waardigen idit
nederlandsche instituut, eenen hert
hystelidit werd toegevoegd. Tien bligge eentig
taut, dat zoo vele harten tot de deugd wel-
schap en het maatschappelijk leven vormt!
de eenparige wensch der aanwezenden bij het
den van deze roerende plegtigheid.
De commissie tot afsluiting was hert
ter toelating, als studenten pp. de jongge-
roep de jongelingen, die dit examen we-
te leggen, op, om zich voor het eind

looppende maand juni bij geïrriteerde bladen (zonder het advies van den voorzitter, den heer de Graaf, raadshier in den hoogen raad, te 's Gravenhage), aan te melden aan de commissie voornoemd, met nauwkeurige opgave van hunne namen en woonplaats, en voer vermelding van hunnen ouderdom. Wordende tevens voorloopig bekend gemaakt, dat voor dit jaar de bedoelde commissie hare vergaderingen zal houden te Arnhem; alsmede dat de dag, waarop ieder der belanghebbenden in den loop der maand augustus aldaar, zal worden verwacht, vooraf zal worden medegedeeld.

De Inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt heeft aan apothekers, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn, om als apotheker van de 3e klasse in de garnizoenen of hospitaal hier te lande te worden aangesteld, verwittigd, dat daartoe gelegenheid bestaat, indien zij, vóór 30 juni aanstaande, een verzoekschrift, op zegel geschreven, richtend aan den Inspecteur-generaal inzenden, met overlegging der gebruikelijke bewijzen.

Het collegie van raden en generaalsecreten der munt maakt bekend, dat er onlangs eene nieuwe soort van valsehe 25 cents-stukken in de provincie Noord-Brabant is uitgegeven geworden, voerende het jaartal 1825, het teeken der stad Utrecht, en in kleur vrij wel met de echte stukken overeenkomende. Onder de kenmerken, welke de valscheheid dier stukken bewijzen, behouren voornamelijk de navolgende: De W is belangrijk kleiner; het onderste gedeelte der kroon nauwer; de edelgesteenten van den rand der kroon zijn duidig gesceerd en de cijfers niet allen even groot; de 8 is kleiner dan in de echte stukken; de leeuw is iets meer voorover dan in de echte stukken; het leeuwje van den leeuw te klein; de cijfers 25 zijn te klein en te hoog geplaatst; de C daarentegen te groot; de punt te dicht bij de C; de Mercuriusstaf, het teeken der munt te Utrecht, onnauwkeurig en gebrekkig. Wat de samenstelling dier stukken betreft, deze bestaan uit koper, zilver en nicker, overeenkomende met het zogenaamde New-Silber.

Als een voorbeeld van spoedige groei-kracht in dit jaare, wordt ons door den heer de Wolf, landeigenaar in het Ambt Almelo, gemeld, dat hij reeds op den 24 dezer maand, aardappelen heeft gegeten, voortgekomen van aardappelen, gepoot in het begin van September en bedekt de eenigen tijd bedekt gehouden met wiet. Het is te hopen, dat een ruime oogst van gezonde voortbrengelen van dat gewas, dit jaar (op het einde) van de be- kommering en het ongerief, welke de gedeeltelijke mislukking van hetzelfde in het voorleden jaar heeft veroorzaakt. — Zoo als wij vernemen, heeft de onlangs op het koorn waargenomen hongerdauw den stengel niet bedorven en mag men hooft ver- wachting koeboren op een goeden oogst.

Dit onderscheidende provieneren van ons vaderland wordt gemeld, dat het koren bedekt is met eene soort van roest, op de bladen. Dit verschijnsel wordt ook in dit gewest opgemerkt, zowel op zandvelden op beste kleifanden. Ook hier wordt het kwaad in het geheel worden der bladen bespored, op de bovenste oppervlakte van dezelve, en wel op de bladen, die eerst aan den wortel het eerst ont- dekt men kleine hoopjes van een geelachtige kleur, welke in de lateren tijd gespleten en opgevuld met zeer fijne oranje-gele korreltjes. Deze hier gewoon- lijke genoemde sporendauw of, zoogenaamde koren- brand is een schimmelpil. Het fijne stof laat gemakkelijk los, wanneer men met de hand over de bladen heen steekt. Men houdt men het er voor, dat de oorzaak gezocht moet worden in den onvruchtbaren jersand van den grond, veroumaakt door den veelvuldigen en kouden re- gen, vallende de laatste acht maanden. De ge- volgen dater kwaad zijn moeilijk te bepalen;

men heeft in de laatste dagen opgemerkt, dat er sommige airen gevonden worden, die van zes tot twaalf der onderste buisjes voor de korrels geheel verloren hadden. Eenige landlieden hebben, in het begin dezer maand, op enkele plaatsen hetzelfde kwaad in de tarwe gezien, hetwelk tot heden van geen merkbaar invloed is op het gewas geweest is. Meer zorgelijk achten wij het voor de rogge, om- dat deze veel verder gevorderd is, als zijde reeds in air; dat deze echter eene gezonde kleur blijft behouden, geeft eenige hoop, dat het nadeel aan het gewas niet groot zal worden.

Belangrijk over dit verontrustend verschijnsel is een dezer dagen medegedeeld. Berigt uit Warffum: Volgens hetzelfde schijnt de ziekte vooral te heerschen in rogge, op natte, ongezonde plaatsen, waar het gewas het schraalst is, zoo als op de wend- of keerackers en bij de voren, langs de kanten der akkers. De geilste stukken zijn minder aangedaan, en de zoogenaamde junkers nog slechts in een zeer lichte graad. De ziekte vertoont zich op de binnen- of bovenzijde van het blad, en wel het eerst op de jongste bladeren van den stam, en vooral op hunne uiteinden; doelt ook de boven- ste bladeren zijn bij vele planten reeds aangedaan, en zijn bij dezulke de onderste reeds geheel ver- wekt. De ziekte kenmerkt zich door kleine, on- regelmatige stippeltjes, wellicht parasiten, of woe- kerplantjes, van eene geelachtige kleur, welke bij eenige wrijving een geelachtige stof achterlaten, waardoor het blad een eenigzins donkerder aanzien verkrijgt. Over oorzak en gevolgen, aldus luidt dit berigt ten slotte, „loopen de meeningen zeer uiteen; en, hoewel men zich vleit en van gedachte is, dat zij niet geheel vernietigd voor de rogge zal zijn, is het toch waarschijnlijk, dat zij ten minste van het gewas zal werken, dewijl de planten door de verweking der bladeren een voornaam voedings- orgaan verliezen.

Men schrijft uit Zwolle, dat de ziekte in de rogge aldaar nog niet is uitgebroeid, en de landbouwkundige commissie, die dezer dagen binnen die stad vergaderde, door eigene overtuiging en ingewonnen rapporten, van gevoelen was, dat het verschijnsel, dat dat gewas waargenomen voor als nog geen bezorgdheid voor misgewas konde opleveren.

Met groot leedwezen verpeemt men, dat in som- mige velden te Utrecht, in de omstreken zich de ziekte wederom onder de nieuwe aardappelen vertoont, die in het vorige jaar den aardappel op het bijna geheel bedierf. Ook uit Vriusland wordt ge- schreven, dat de ziekte zich aldaar openbaart in sommige velden onder de dorpen Menaldum, Ber- lijum, enz. Omtrent den aard der ziekte, den graad van van bederf, de meedere of mindere spelheid van verspreiding kan men aldaar nog niet oordeelen, maar het bevestigd zich maar al te zeer dat de ziekte zelve zich weder vertoont. De heer des oogtes beware onze landen voor eene gehele herneming van den ramp, die ons in het vorige jaar trof, en beschame de hoop des landmans niet, die vertrouwend op zijne kracht, met vernieuwen moed, allen heer en alle kracht heeft ingespannen, om zoo mogelijk door nieuwen zegen vorige rampen te vergeten.

De *Coastal Contain* wij wijst, dat alleen die aardappelen in Zeeland zoudde bedorven zijn, welke voor de sporingen met zoutwater ge- legd waren, de overige, welke de andere gewassen, goed te velde.

De *Coastal Contain* wij wijst, dat alleen die aardappelen in Zeeland zoudde bedorven zijn, welke voor de sporingen met zoutwater ge- legd waren, de overige, welke de andere gewassen, goed te velde.

De Minister van Finantien maakt bekend, dat volgens Zijner Majesteits manning, na voorafgaande overlegging in het ministerie bij de Nederlandsche bank, van de waarde in oude guldspecien met de vereischte aanvulling, art. 4 der wet van den 18 december 1845 (Staatsblad n. 90), in de langst afgelopen maand is uitgegeven een be- drag van vier miljoen zes honderd duizend gulden aan muntbilletten, volgens die wet daargesteld, zijnde de uitgegevene muntbilletten van f 100, f 20, f 10 en f 5.

De *Times* verzekert, dat het americaansch gou- vernement de bemiddeling van Engeland en Frank- rijk heeft ingeroepen ter bijlegging van het geschil tusschen de Vereenigde Staten en Mexico. Deze tijding is echter mogelijk overcentebrenge met den

aanvallenden toon, sedanga door het uitbreken bewind van Noord-Amerika aangenomen.

De toestand van Portugal wordt steeds bedep- telijker. De opstand zegeviert allerwege, en is zelfs tot in de hoofdstad doorgedrongen, alwaar den 24 eene bloedige ontmoeting heeft plaats gehad tus- schen de troepen en de oproerlingen. Men kent den uitslag van dezen opstand nog niet, maar het is te vreezen dat de troepen zullen hebben moeten onderdoen voor de strooien volks, die zich onder de vanden des oproers scharen. Overigens is het geen blote opstand maar eene algeheele revolutie, waarvan het nog onmogelijk is de gevolgen te overzien. De positie der koningin is hoogst-moei- jelijk geworden, en, indien zij niet veel toegeeft, is het te vreezen dat de troon zelf niet tegen de beweging bestand zal zijn.

Den 3 juni is voor het hof der Pairs het proces van Leonte aangevangen.

De belgische Kamer heeft besloten dat de door het ministerie op het wetsontwerp van 1834, be- trekkelijk het middelbaar onderwijs, voorgestelde amendementen gedrukt zouden worden. Ook heeft zij het ontwerp van wet aangenomen waarbij de wet van 24 September 1835, betreffende de rijen invoer van voelingsmiddelen tot den 1 October van kracht blijft en de regering gemagtigd wordt, dien termijn, des noodig, nog tot den 1 decem- ber te verlengen.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van de Noord-Brabander. Ofschoon de strekking van uw dagblad niet is, u met godsdienstige twisten, inelaten, heb- ben wij ons echter voorgesteld, de zoo dikwijls miskende zeges van de Roomsche Catholijken te verdedigen, en de verkeerde of verdraaide berig- ten, welke bijna dagelijks in de publieke dagbla- den worden medegedeeld, van tijd tot tijd op te helderen.

Deze berigten hebben veelvuldig eene strekking, om de Roomsche Catholijke godsdienst hatelijk voortstellen, de verdraagzaamheid der Protes- tanten wordt gewoonlijk hoog opgevoerd, en daar en tegen het R. C. Kerkgenootschap als over- draagzaam en vervolgzuchtig afgeschilderd, en meest altijd onder de benaming van *Ultramonta- nus* of *Jesuitismus*. Men wil het doen voorkomen, als of de *Jesuiten* de R. C. Kerk regeren en dat de Roomsche Catholijken als vreemdelingen in den Staat moeten worden beschouwd, en tot het ge- bied van Rome dienden verbannen te worden. Om de verdraagzaamheid der Protestanten naar waarde te leeren kennen, is het niet noodig het gebeurde in Zweden met de bekeering van doct. Nelson aan te halen; in dat Rijk is het Luthersch Kerk- genootschap de heerschende godsdienst, de gods- dienst van den Staat, waarin de Koning zijne godsdienst heeft moeten verzaken, om de krom- te kunnen aanvaarden; maar in Duitschland, al- waar aan de drie Kerkgenootschappen, als de Roomsche Catholijken, de Luthersehe, en die van Calvin, gelijke rechten zijn toegekend, is het an- ders gelegen, en om tot een staalje te dienen, hoe de protestanten, zodra zij de meerderheid nitmaken, verdraagzaam jegens de Roomsche Ca- tholijken denken, en handelen kan het volgende dienen.

In de gemeente *Anneberg*, in Saksen, heeft de Regering de Roomsche Catholijke Kerk willen slui- ten, om dat twee altaren in dezelve waren toege- wind aan den *H. Ignatius de Loyola* en aan den *H. Franciscus Xaverius*, en toen dit niet gelukte, is het plaatselijk Bestuur op een ander bedacht geworden en bij het gouvernement autorisatie verzocht om den verkoop van de te mogen revoceren, waarop de R. C. kapel gebouwd is, en zulks ofschoon deze sedert jaren heeft plaats gehad en de door de Roomsche Catholijken is betaald. Gelukkig heeft de directeur van het verzoek- schrift kort en zekelig afgewezen, eene apostille, dat de zaken moeten blijven.

... zoo als deselve zich bevinden. Indien voor-
melde directeur, die thans het zij dan om poli-
tische redenen of wel als met meer verdraagzame
gevoelens bezield zijde, deze beslissing gaf, er
anders over gedacht had, zouden de Roomsche
Catholijken in die gemeente van de uitoefening van
hunne godsdienst zijn verstoken geworden; en
dit zoude wel zeker door eenige die steeds het
wonder verdraagzaamheid in de mond hebben, zou
toegejuicht; terwijl door anderen het stiltwijken
daarvoor zoude zijn bewaerd geworden.

B... den 3 Junij 1846.

OOST WEST, 'T HUIS BEST.

Dit was de spreek onzer vaderen: Algemeen echter
schijnt het nederlandsche volk deze spreek lieden
ten dage niet meer toestemmen. Zou dit ook
worden verongzakt omdat het 't huis niet meer
best is, en men het verlorene in Oost of West wil
gaan opzoeken? Wij zouden te denken wouden
en niet, naar de lust tot landverhuizing. Het locht dik
bij ons daadwerkelijk aan, dat er partijen in ons
land aanwezig zijn, die een ander vaderland zoe-
ken; en we stemmen volkomen in met betreuen
de Redactie van het *Algem. Handelsbl.* dat 1 en 2
junij II. ter dezer zake in het midden bragt, dat,
als men dat toch des land wilde verlaten, het
zeer te wenschen was, dat de lust tot landver-
huizen zoo werd geleid, dat men niet in den
vreemde maar in onze overzeesche bezittingen,
waar nog zoo vele overheerlijke onbebouwde lan-
den aanwezig zijn, ging coloniseren: de lust schijnt
echter daar heen niet te strekken. Noord Amerika,
op dit land heeft men het oog, en als we alleen
te doen hadden met Nederlanders, die uit behoefte,
omdat het hier een bestaan, het zij in den land-
bouwers of handeldstand begint te ontbreken, en
niet zoo vele handen die werken willen en toch
geen werk kunnen krijgen, dan gelouven wij dat
aan den lust tot landverhuizen die richting kon
gegeven worden, welke het *Handelsblad*, en in het
belang van den Staat, en mogelijk in het belang
der individuen zoo zeer wenscht. Maar men is
niet bedacht geweest, dat we, en mogelijk wel
voornamelijk, te doen hebben met een soort van
mensch, die hier veelal worden gehouden voor
dweepers en overdrijvers in het godsdienstige. Nu
dan, deze, na het vrij algemeen oordeel, tot name,
fanatieke menschen, zijn niet zedon of onkundig
of ze weten, dat in Noord-Amerika vrijheid van
godsdienst in den aard, en niet in schijn bestaat;
en dit is een aanknoel van belang. Zij weten ook
wel, mogelijk door correspondentie met de dwee-
pers in Noord-Amerika, want soort zoekt soort,
dat daar godverloochenaars en goddelooze menschen
wonen, maar het is nu eenmaal de aard en de
natuur der dweepers, om voor hun persoon vrij
te willen zijn, en zich niet te zeer te vertrouwen
ten over hen, die niet God, maar den duivel ver-
kiezen te dienen. Te dezen aanzien is een dweeper
alhoes liberaler als dit soort van godsdienstige men-
schen, die wenen niet verlicht te denken, en
daarom, des wode, met geweld aan anderen hun
locht willen opdringen. Die vrijheid nu van gods-
dienst, welke onze dweepers in Amerika zien bloejen
is niet half, zoo als bij ons. Zij strekt zich ook uit
hier, dat dweepers hunne kinderen tot dweepers mo-
gen vormen of door onderwijs laten vormen. Het lager
onderwijs jaagt vele dweepers uit ons land, want als
de methode der maatschappij tot Nut van 't algemeen
of de bedelingen van *Professor Hofstede de Groot*
zouden sorteren, hoe kan men dan vermoeden
dat men het geslacht der dweepers zal kun-
nen voortplanten. Vrije godsdienstvrijheid voor
onderwijs, dit willen die Protestantische dweepers,
en kunnen ze in Noord-Amerika hebben; men
zou immers afdagklaar, dat het *Handelsblad*
een juist gezigt op het onderhavige onderwerp

heeft. Zijn doet de godd, veerdelig voor het
Rijk; maar, hebben de dweepers het hier reeds
niet naar hunnen zin, waar toch eene grondwet
wordt nageleefd, welke vrijheid van gods-
dienst waarborgt, hoe zult gy die zielen naar
Oost- of West krigen, alwaar deze grondwet niet is
aangendien, waar, al met lang geleden, door
den Gouverneur *Rodriguez* een Vicaris werd ver-
bannen omdat het mogelijk, in Zed. oogen, ook
al een dweeper was. Als die dweepers, hun kos-
telijk geld verzeid hadden, waagden zij immers
om weer naar Nederland terug gezonden te worden,
als beroevende de Kolonien? Dit alles hebben zij
in Noord-Amerika niet te vrezen. Dus, als wij
het godverriement eenen raad mochten geven, in-
dien het de landverhuizing naderlig mocht rekenen
voor den staat, het handeld als Noord-Amerika;
alwaar de godsdienstvrijheid der dweepers of
katholiek of welke godsdienstovertuiging iemand ook
hebbe, wondlijk vrij is; waar niet de Staat, maar
de vader en de moeder de kinderen naar hunne
overtuiging mag opvoeden of doen opvoeden; doet
men dat niet, dan zal het *Handelsblad* kunnen
preken als brugman, maar niemand oertuigen,
want,

het hand, versta mij toch eens wel
is immers niet zoo na, als 't vet?
En hoe dan die dweepers dan ook zijn, zoo
donk hij so niet — dat ze ten pleziere van hunne
meer verlichte landgenooten — hunne oentem zullen
verteren daar, waar zo tegen hulle gewetens over-
tuiging aan genoodzaakt zijn te handelen.

JAN CORDAAT

Welzicht, 1 junij 1846.

Advertentien.

Tot mijne diepste droefheid overleed heden
namiddag, na akorens voorzien te zijn van de
H. H. Sacramenten der Stervendep, mijnen
teeder geliefden lichtgenoot **PETRUS VAN
GINNEKEN**, in den Onderdom van 27 jaren.
A. M. VAN MIERT,
Wed. **P. VAN GINNEKEN**.

Leetingen den 2 Junij 1846.

LET WEL!

De gepubliceerde Verkoop van **BUZEN-
WERKEN**, aan het Vendr huis van de
Wed. **J. H. OFFERS**, is **uitgesteld** tot
AANSTAANDEN MAANDAG DEN 8 JUNIJ 1846.

Op Maandag den 15 Junij 1846, des na-
middags ten twee ure, zal er door den Vend-
meester **G. E. OFFERS**, te 's Hertogenbosch,
in een onreid in de Karrestraat, onder Wijk
G. N. 318, publiek worden Verlocht:

**Eene zeer aanzienlijke partij
ROODE, WITTE EN RIJNSCHE
WIJNEN,**

Des voormiddags van 11 tot 12 ure ter be-
sigtiging.
ZEST HET VOORT.

**Uit de hand te koop of
te huur!**

Een sedert weinige jaren geheel nieuw opgebouwde
HUIS, voorzien van 5 BENEDEN en 11 BO-
VEN KAMERS, waarvan 13 behangen, eene
KNECHTSKAMER, groote ZOLDER, een HOUT
en TURFZOLDER, ruime KEUKEN met pomp,
OPEN PLAATS met privaat, twee ruime KEL-
DERS en eene daaraan gelegen groote STAL-
LINGE met pomp en een grooten HOOLZOL-
DER, staande op gelegen in de Karrestraat
nabij de Haven, Vischmarkt en Groote Markt
te 's Bosch. Te bevrigen in Persoon of in
franco, briesch, bij den Eigenaar
A. VAN DE VEN J.

De Notaris **DE MUNCK**, te 's Bosch,
zal voor zijne principalen in
openbaar opveilen en verkoopen

1e **KOOP**. Een HEERENHUIZING, met app-
WONINGEN, ERP en MOESTUIN, te 's
in de Kom der Gemeente, Kadastraal beke-
in Sectie G. onder de Nummers 92, 83, 9
302, 304, 305 en 307, te samen groot
Roeden, 83 Ellen.

2e **KOOP**. Een Perceel WELAND en HOUTVA-
te 's Bosch in de Straaten van het Oostdub-
len, bij het Kanaal, Sectie A. Nos. 878, 8
en 880, groot in het geheel 1 Bunder,
Roeden, 40 Ellen.

3e **KOOP**. Een Perceel BOUW- en WEILAN-
met HOUTGEWAS, te 's Bosch in de Putte
aan de Wittebrug, Kadastraal bekend
Sectie A. N. 1489, 1490 en 1491, gr
1 Bunder, 35 Roeden, 20 Elleep.

4e **KOOP**. Een Perceel BOUW- en WEILAN-
met OPGAAND GEROOMTE en HAKHOE-
als voor gelegen, Sectie A. N. 1480 tot
met N. 1488, te samen groot 1 Bunder,
Roeden, 60 Ellen

De beide laatste Perceelen zijn zeer gunstig aan
Zuid-Willemsvaart en het Kanaal der
meente gelegen, tot het daarstellen van
lerlei Fabrieken en Trafieken.

5e **KOOP**. Een Perceel MASTBOSCH te 's Bosch
aan de Halle, Sectie B. N. 526 groot
Roeden, 90 Ellen.

6e **KOOP**. Een Perceel WEILAND, gelegen
te 's Bosch aan de Heide, Sectie C. N. 4, gr
60 Roeden, 70 Ellen.

7e **KOOP**. Een HUIS, HOEF- en GROESMEDE
aan de H. H. staande op gelegen te 's Bosch
de Hoogste, nabij de Haven, Sectie A.
1186, groot 1 Rpede, 25 Ellen.

8e **KOOP**. Een perceel BOUW en WEILAND,
Erp op Kerkdijk gelegen, Sectie K, N. 36
groot 60 Roeden, 20 Ellen.

Deze verkoopingen zal geschieden te 's Bosch, in
de Straat van de Ved. L. VAN DER AAN
Krijdag den 12 Junij 1846, privaat mede
acht dagen daarna en dus op Vrijdag den
derzelver maand finaal, telkens om 10
des namiddags te beginnen.

Nadere inlichtingen te 's Bosch, met vruchte-
brieven, ten Kantore van de
Notaris.

ZEST HET VOORT.

De Notaris **DE KNOCKE VAN DER ME-
LEN**, residerende te Oss, zal op Dondar-
den 25 Junij 1846, des morgens ten 10
ure, ten huize van **ANTONY VAN BOOR-
te Kessel**, Verpachters

HET HOOIGRAS

op den Messelschen Uiterwaan

Graanmarkt
van 's HERTOGENBOSCH,
Woensdag en Donderdag 3 en 4 Junij.
ROGGE f 6.10 f 7.50 a f 8.35.
BORKWEIT f 7.40 f 7.85 a f 8.10.
HAYER f 3.00 a f 3.60.
De middenprijs van de Rogge naar de markt,
's Hertogenbosch is geweest f 7.61 per mud,
zetting van het Roggebrood is 34 cents de
Ned. ponden. Het Ned. pond Bort f 0.61 a f 0.60

AMSTERDAM 23 Junij.
Taruw met goederen handeld... f 350; 127 p. h.
f 331 bij aanzienlijke partij, f 300 p. a. h. dito f 340, 117
Vries. f 255.
Rogge weder ter verhuizing met veel handeld tot Rogge
In anr. 121 p. Rogge f 250; 120, 121 p. dito f 250
126 p. Rost. 260; 120 p. Odega 253; 118 p. Peterab. f
117 p. dito f 245; 127 p. dito f 245; 123 p. Bona f 250
oans. 122 p. Odega f 248; 118 p. Arch. f 250

Beurs van Amsterdam.
Woensdag 3 Junij ten vier ure.
S. 21 p. 60; f. Dno 3 p. 72; f. 3
Cod. p. 4 93; Handeld. 170; Ardeins 510 p. at. 12
Spaans Rins. 3 p. 31; 30; Port. te Lond. 3 p.
54; f. Oude Risten 1 p. 85.
De stemming in deze beurs. fondsen was over-
teb. minder rust. In Inregelen, verzoende de handel, eenige
digeit.
Spaansche waren ingelicht een weinig flauwer. In
verdoent de amzet een byzondere verzamling.
Ter Drukkery van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch